

La Cadira del Bisbe

Poblat ibèric S. VI-I aC
Premià de Dalt

Proposta didàctica

ÍNDEX

- 3** **P**resentació
- 4** **L'**oppidum Iaietà La Cadira del Bisbe
- 5** **O**bjectius d'educació primària
Objectius de cicle a desenvolupar
Continguts específics
- 7** **O**bjectius d'educació secundària
Objectius de cicle a desenvolupar
Continguts específics
- 10** **T**allers didàctics
- 12** **D**esenvolupament de l'activitat
- 13** **T**arifes

I. PRESENTACIÓ

Tanit Didàctica i Difusió Cultural S.L. neix amb la voluntat d'apropar grans i petits a la prehistòria, a la història i al patrimoni cultural i natural de la comarca del Maresme.

El nostre equip el formen arqueòlegs, historiadors i antropòlegs, i treballa per donar suport tècnic i de gestió a les institucions d'àmbit cultural i pedagògic. Ho fem amb la creació i el desenvolupament d'itineraris d'interès històric i arqueològic, d'activitats educatives per a centres d'ensenyament i biblioteques, de projectes museogràfics i de conservació i restauració del patrimoni.

Les nostres dades són:

Tanit didàctica i difusió cultural, s.l.

CIF: B-64833585

Raó fiscal: Carrer del mercat, 12 porta 1
08339 Vilassar de Dalt

Raó social: Riera Salvat, 32 baixos
08339 Vilassar de Dalt

Contacte: Paula Lloret Puig / Gonzalo Berger Mulattieri

Tel. 93 753 93 06 / 691 813 860 / 691 813 861

paula@tanitdifusio.cat

gonzalo@tanitdifusio.cat

tanitdifusio@tanitdifusio.cat

www.tanitdifusio.cat

II. L'OPPIDUM LAIETÀ LA CADIRA DEL BISBE (POBLAT IBÈRIC S. VI-IaC)

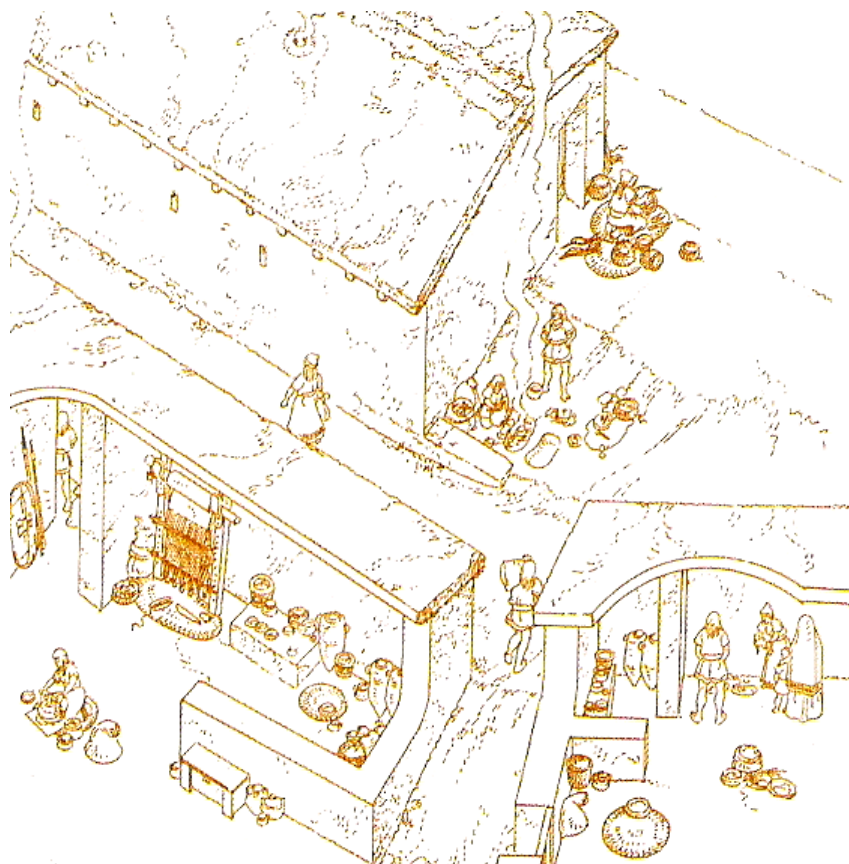
Les poblacions indígenes del Maresme evolucionaran des del bronze final cap a estructures socials més complexes i un sistema econòmic desenvolupat i dirigit per les elits del territori.

Els teixits, la ceràmica a torn, els sistemes de fortificació complexos, l'ús de forma massiva de ferro per la fabricació d'eines i armes, l'escriptura, i en el període final la moneda, caracteritzaran aquesta cultura que va ocupar el Maresme ara fa 2.500 anys.

L'estat Laietà es va desenvolupar a l'etapa final del món ibèric preromà i es va caracteritzar per un control ordenat del territori (sistema d'*oppidum*) i una explotació eficaç dels recursos naturals que va afavorir l'augment demogràfic i el comerç amb els pobles de la mediterrània iniciant-se un procés d'intercanvi cultural que acabaria per situar el món laietà a l'òrbita de les grans potències del moment.

Aquest protoestat, es situarà dintre els límits geogràfics del riu Tordera, el massís del Garraf i la serralada prelitoral, tot aquest territori serà dirigit i controlat des de la ciutat d'*Illuro* (a la muntanya de Burriac), que en el seu moment de màxim esplendor tindrà una extensió de deu hectàrees.

L'*oppidum* de La Cadira del Bisbe va desenvolupar funcions de control territorial i d'explotació agrícola entre el litoral del Maresme i el Vallès. La seva situació geogràfica el situava com un indret clau en la jerarquia territorial laietana.

III. OBJECTIUS D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Objectius de cicle a desenvolupar

Conceptuals

- conèixer les restes arqueològiques de La Cadira del Bisbe.
- identificar les característiques principals de les diferents cultures o períodes històrics que van influir en els habitants del poblat, destacant-ne el tipus i les particularitats.
- identificar les característiques principals de la fauna i flora del Maresme en època antiga , relacionant-la amb l'actual.
- identificar les principals vies d'activitat econòmica de la temàtica històrica tractada.
- identificar diferències entre el passat i el present.
- reconèixer les característiques bàsiques de la temàtica històrica tractada.

Procedimentals

- iniciar-se en la interpretació de mapes històrics.
- identificar, distingir i descriure els elements més característics que configuren un paisatge, a partir de l'observació directa o indirecta.
- interpretar i reconstruir aspectes de la pròpia història local i comarcal, a través de l'estudi dels elements del món antic que ens aporten informació sobre la organització de la vida i del treball.
- utilitzar el segle com a unitat cronològica bàsica per a mesurar el temps històric i situar els anys al segle corresponent, tenint en compte el concepte d'abans i després de la nostra era.
- comprovar els efectes de la intervenció humana sobre el paisatge i l'entorn.
- conèixer i interpretar les fonts bàsiques d'informació històrica.
- establir, a partir de fets i situacions històriques senzilles, aspectes de continuïtat o canvi.

Actituds, valors i normes

- participar de manera activa en la realitat que ens envolta, adoptant una posició crítica, creativa, original i responsable.
- reconèixer els elements més representatius del patrimoni històric, artístic i cultural local i comarcal, interessant-nos per la seva protecció i conservació.

-fomentar la participació, cooperació i respecte, amb el treball en grup.

Objectius específics d'educació primària

Conceptuals

- el món ibèric: característiques bàsiques.
- distribució de la població al territori de la Laietania.
- els grups socials a l'època ibèrica.
- característiques i tipologies dels *oppidum* laietans.
- els sistemes defensius: la torre.
- l'explotació agrària: els camps de sitges.
- l'alimentació en el món ibèric.
- la metal·lúrgia.
- el teixit.
- l'escriptura ibèrica: l'alfabet.
- el treball arqueològic.
- el segle com a unitat cronològica per a mesurar el temps històric i el concepte d'abans de Crist i després de Crist.

Procedimentals

- identificació dels canvis que s'han produït al llarg del temps.
- formulació d'hipòtesis sobre fets observats o experimentats.
- situació de diferents aspectes concrets i emblemàtics de la història local, comarcal i nacional, en una successió temporal correcta.
- reconstrucció imaginària de situacions i personatges, tenint en compte el context en què van viure.
- observació directa de les restes existents.
- utilització de les fonts indirectes.

Actituds, valors i normes

- afany de saber, fer-se preguntes i investigar sobre la realitat que ens envolta.
- valoració i respecte dels costums i formes de vida dels avantpassats com a herència de civilització.
- descobriments del patrimoni històric cultural local.
- protecció i respecte envers el patrimoni històric cultural local, comarcal, nacional i universal.
- consciència de l'aportació personal a la col·lectivitat.

IV. OBJECTIUS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

Objectius de cicle a desenvolupar

Conceptuals

- conèixer les restes arqueològiques de La Cadira del Bisbe.
- identificar les característiques principals de les diferents cultures o períodes històrics que van influir en els habitants del poblat, destacant-ne el tipus i les particularitats.
- identificar les característiques principals de la fauna i flora del Maresme al llarg de la història, relacionant-la amb l'actual.
- identificar les principals vies d'activitat econòmica de la temàtica històrica tractada.
- identificar diferències entre el passat i el present.
- reconèixer les característiques bàsiques de la temàtica històrica tractada.

Procedimentals

- iniciar-se en la interpretació de mapes històrics.
- identificar, distingir i descriure els elements més característics que configuren un paisatge a partir de l'observació directa o indirecta de les restes materials.
- interpretar i reconstruir aspectes de la pròpia història local i comarcal, a través de l'estudi dels elements del món antic que ens aporten informació sobre la organització de la vida i del treball.
- reconstruir amb empatia situacions i personatges imaginaris, situats a l'àrea del Maresme.
- utilitzar la línia del temps, o eix cronològic.
- comprovar els efectes de la intervenció humana sobre el paisatge i l'entorn.
- conèixer i interpretar les fonts bàsiques d'informació històrica.
- establir, a partir de fets i situacions històriques senzilles, aspectes de continuïtat o canvi.

Actituds, valors i normes

- participar de manera activa en la realitat que ens envolta, adoptant una posició crítica, creativa, original i responsable.
- reconèixer els elements més representatius del patrimoni històric artístic i cultural local i comarcal, interessant-nos per la seva protecció i conservació.
- comprendre les diferents visions del món dels diferents grups socials que van existir a l'època antiga.
- fomentar la participació, cooperació i respecte, amb el treball en grup.
- valorar les arrels de la nostra cultura.

Objectius específics d'educació secundària

Conceptuals

- els antecedents: el bronze final i la cultura dels camps d'urnes.
- el món laietà: característiques bàsiques.
- l'estructura de la societat ibèrica.
- característiques i tipologies dels *oppidum* ibèrics.
- la ceràmica ibèrica.
- els sistemes defensius: la torre.
- l'explotació agrària: els camps de sitges.
- l'alimentació en el món ibèric.
- l'escriptura.
- la moneda.
- els rituals funeraris.
- les creences.
- la guerra al món ibèric.
- la metal·lúrgia.
- el teixit.
- el treball arqueològic.

Procedimentals

- identificació dels canvis que s'han produït al llarg del temps.

- formulació d'hipòtesis sobre fets observats o experimentats.
- situació de diferents aspectes concrets i emblemàtics de la història local, comarcal i nacional, en un eix cronològic.
- reconstrucció mental del passat a partir d'exercicis d'empatia.
- observació directa de les restes existents.
- observació d'elements materials de la cultura ibèrica.
- deducció d'elements no visibles a partir de les restes materials que es poden observar

Actituds, valors i normes

- afany de saber, fer-se preguntes i investigar sobre la realitat que ens envolta.
- valoració i respecte pels costums i formes de vida dels avantpassats com a herència de civilització.
- descobriments del patrimoni històric cultural local.
- protecció i respecte envers el patrimoni històric cultural local, comarcal, nacional i universal.
- defensa del patrimoni arqueològic.
- concentració en l'observació com a eina per a la investigació.

V. TALLERS DIDÀCTICS

→ Els ibers al Maresme: la moneda

En aquest taller descobrirem com es treballava a les seques al segle II a.C. i encunyarem la moneda dels laietans de Burriac.

Activitat pràctica: cosir un petit moneder i encunyar dues monedes de plom.

Nivell: Cicle mitjà i superior Educació primària i ESO.

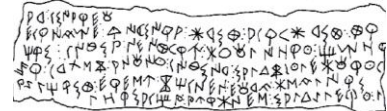

→ Els ibers al Maresme: l'escriptura

En el taller coneixerem l'alfabet ibèric i escriurem una carta a un membre del poblat dels laietans de la ciutat d'Ilturo.

Activitat pràctica: sobre suport de plom i amb un punxó escriurem una carta utilitzant l'alfabet ibèric.

Nivell: Cicle mitjà i superior d'Educació Primària i ESO.

→ Els ibers al Maresme: la mòlta

Que menjaven els ibers? Com van aconseguir transformar els aliments i conservar-los? En el taller de mòlta coneixerem el sistema emprat pels ibers per la transformació del blat en pa.

Activitat pràctica: moldre blat, prepara la pasta i fer-ne la cuita.

Nivell: Primària i ESO

→ Món funerari

En aquest taller recrearem un enterrament neolític i un d'època ibèrica i analitzarem cadascun dels seus elements per aproximar-nos al pensament i al cos dels homes i les dones que van viure ara fa 3000 i 2500 anys.

Activitat pràctica: estudi d'un enterrament neolític a partir d'un esquelet i el seu aixovar i un enterrament amb urna d'època ibèrica. Fitxa de suport, confecció d'un collaret.

Nivell: Cicle mitjà i superior d'Educació Primària i ESO.

→ Decoració de ceràmica ibèrica

Amb la introducció del torn ràpid pels fenicis en el segle VIII aC es produeix un canvi en la fabricació de la ceràmica en el món indígena, fet que permet el desenvolupament d'una de les manifestacions més característiques de la cultura ibèrica. Coneixerem les tècniques d'elaboració i cocció de la ceràmica ibèrica i els seus motius decoratius.

Activitat pràctica: decorar una ceràmica dels ibers amb motius geomètrics, vegetals, animals i humans.

Nivell: Cicle mitjà i superior d'Educació Primària i ESO.

→ Taller d'Arqueologia

En aquest taller ens endinsarem en els mètodes i les claus per entendre l'arqueologia com una disciplina útil pel coneixement de la història, i aprendrem a valorar i interpretar el nostre patrimoni cultural.

Activitat pràctica: recreació d'un jaciment arqueològic.

Nivell: Cicle mitjà i superior d'Educació Primària i ESO.

VI. DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Opció 1 – Matí o tarda

Visita guiada al Poblats Ibèrics La Cadira del Bisbe (inclou fitxa didàctica) i Exposició permanent del Museu de Premià de Dalt (en construcció)

Opcional: Entrega d'un dossier didàctic amb activitats prèvies i posteriors per preparar i aprofundir els continguts desenvolupats a la visita.

Opció 2 - Matí

Visita guiada al Poblats Ibèrics La Cadira del Bisbe (inclou fitxa didàctica) i Exposició permanent del Museu de Premià de Dalt (en construcció)

Opcional: Entrega d'un dossier didàctic amb activitats prèvies i posteriors per preparar i aprofundir els continguts desenvolupats a la visita.

Taller didàctic (a realitzar a l'aula del centre d'ensenyament, al museu o al jaciment)

Opció 3 – Matí i tarda

Visita guiada al Poblats Ibèrics La Cadira del Bisbe (inclou fitxa didàctica) i Exposició permanent del Museu de Premià de Dalt (en construcció)

Opcional: Entrega d'un dossier didàctic amb activitats prèvies i posteriors per preparar i aprofundir els continguts desenvolupats a la visita.

Dos tallers didàctics (a realitzar a l'aula del centre d'ensenyament, al museu o al jaciment)

Opció 4 – Crèdit de síntesi

Visita guiada al Poblats Ibèrics La Cadira del Bisbe (inclou fitxa didàctica) i Exposició permanent del Museu de Premià de Dalt (en construcció)

Opcional: Entrega d'un dossier didàctic amb activitats prèvies i posteriors per preparar i aprofundir els continguts desenvolupats a la visita.

Visita guiada al poblats ibèrics d'Ilfturo (muntanya de Burriac) **(OPCIONAL)**

Tres o més tallers didàctics (a realitzar a l'aula del centre d'ensenyament, al museu o al jaciment). Es treballarà de forma temàtica el món ibèric durant cinc dies.

VII. TARIFES

Tipus d'activitat	Preu
Opció 1 Visita Guiada	2€/alumne
Opció 2 Visita guiada + taller	5,50€/alumne A partir del segon grup 4,50€/alumne
Opció 3 Jornada ibèrica (visita + 2 tallers)	7€/alumne
Opció 4 Crèdit de síntesi (5 dies)	20€/alumne